

SUOMEN YLIOPIILASKUNTIEN LIITTO
NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND
FINLANDS STUDENTKÅRERS FÖRBUND

Hyväksytty liittokokouksessa 15.-16.11.2019

SYL

Opiskelijat paremman huomisen puolesta

Suomen ylioppilaskuntien liiton poliittinen linjapaperi

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry
Lapinrinne 2, 00180 Helsinki
sähköposti: syl@syl.fi
Y-tunnus: 0202339-65

Sisällys

Johdanto	1
Arvot	2
Yhteiskunta	3
Suomalainen hyvinvointivaltio	3
Hyvinvointivaltion turvaverkot	3
Nykyajan työelämä	5
Opiskelijan kunta, elävä kunta	7
Yliopisto	9
Suomalainen sivistysyliopisto	9
Koulutuspolku ja koulutuksellinen tasa-arvo	10
Opiskelijakeskeinen oppiminen ja opiskelukyky	10
Korkeakoulujärjestelmä ja tutkinnot	15
Ylioppilas	18
Opiskelijan järkevä toimeentulo	18
Opiskelijaruokailu ja ateriatuki	19
Laadukasta ja kohtuuhintaista opiskelija-asumista	20
Opiskeluterveydenhuolto ja YTHS	21

1 Johdanto

2 Suomen ylioppilaskuntien liitto tekee poliittista vaikuttamistyötä opiskelijoiden, suomalaisen
3 yhteiskunnan ja paremman maailman hyväksi. Tämä asiakirja määrittelee SYL:n toiminnan
4 suunnan, joka syntyy liiton arvoista. SYL:n tavoitteena on olla sivistyksen puolustaja,
5 edelläkävijä, sekä kansainvälisen ja yhdenvertaisen maailman rakentaja. Linjapaperi sitoo
6 liiton hallituksen ja työntekijöiden työtä.

7
8 SYL:n vaikuttamistyön kannalta olennaisimmat asiat ovat ryhmiteltyinä kolmeen teemaan:
9 *yliopisto*, *yhteiskunta* ja *ylioppilas*. Jokaisen osion aluksi kuvataan, mihin SYL:n
10 vaikuttamistyöllä pyritään. Ihannetilän lisäksi linjapaperissa on määritelty konkreettisia
11 edunvalvonnallisia tavoitteita, jotka toteuttamalla päästään lähemmäs tuota ihannetta.

12
13 Linjapaperi on voimassa toistaiseksi, ja sitä voidaan muuttaa liittokokouksessa joko hallituksen
14 tai jäsenjärjestöjen esityksestä. Ihannetilän kuvaus on tarkoitettu kestäväksi ja pitkäaikaiseksi
15 tavoitetilaksi. Edunvalvonnalliset tavoitteet puolestaan elävät ajassa, joten niitä päivitetään
16 poliittisen tilanteen niin vaatiessa.

17
18 Sen lisäksi, että linjapaperi ohjaa strategisesti ylioppilaskuntien ja SYL:n muodostaman
19 ylioppilasliikkeen edunvalvontatyötä, on se myös määritelmä meistä itsestämme.
20 Opiskelijoiden tulee vahvistaa asemaansa tulevaisuuden Suomen
21 rakentajina. Ylioppilasliikkeellä tulee olla jatkuva valmius kehittyä itse, jotta se voi kehittää
22 ympärillä olevaa maailmaa. Ylioppilaskuntien ja SYL:n tavoitteena on päästä lähemmäs
23 opiskelijaa ja toimia opiskelijoiden puolesta, jotta opiskelijat voisivat rakentaa parempaa
24 huomista opintojensa aikana ja valmistuttuaan.

25 Arvot

26 SYL:lle tärkeimpiä asioita ovat sivistys, edelläkävijyys, kansainvälisyys ja yhdenvertaisuus.
27 Nämä arvot muodostavat toiminnallemme vankan pohjan, jolle sekä päivittäinen työ ja
28 päätöksenteko että pidemmän aikavälin edunvalvontatyö perustuvat.

29

30 SYL on

31 • intohimoinen **sivistyksen** puolestapuhuja.

32 Sivistys on avarakatseisuutta sekä taitoa kuunnella, luoda, oppia ja ymmärtää.

33 Koulutus ja opiskelijoiden toiminta ovat olennainen osa jatkuvasti elävää sivistyksen
34 ihannetta.

35 • rohkea **edelläkävijä**.

36 ○ Edelläkävijyys on vanhan haastamista ja uuden luomista. Opiskelijat rakentavat
37 ennakkoluulottomasti parempaa huomista.

38 • laaja-alaisen **kansainvälisyyden** edistäjä.

39 ○ Akateemisessa yhteisössä ihmiset kohtaavat yli rajojen. Aito kansainvälisyys
40 edellyttää yhteiskunnalta monimuotoisuutta ja syrjimätöntä kulttuurien
41 kohtaamista.

42 • **yhdenvertaisuuden** puolustaja.

43 ○ Yhdenvertaisuus on vahvan ja hyvinvoivan yhteiskunnan perusta. Kaikilla tulee
44 olla yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet toteuttaa itseään ja vaikuttaa
45 yhteisönsä asioihin kykyjensä mukaan ja taustoistaan riippumatta. SYL on täten
46 feministinen järjestö.

47

Yhteiskunta

48

Suomalainen hyvinvointivaltio

49 Suomalainen hyvinvointivaltio perustuu laajaan, kaikki kansalaiset kattavaan
50 sosiaalivakuutukseen ja julkisrahoitteisiin hyvinvointipalveluihin, jotka suojaavat ja tukevat
51 kansalaisia elämäntilanteiden muutosten, kuten työttömyyden, perheellistymisen, sairauden
52 tai muun äkillisen muutoksen aikana. Kenenkään hyvinvointi tai toimeentulo ei saa olla
53 riippuvaista hyväntekeväisyydestä, vaan hyvinvointivaltion palvelut ja tulonsiirrot tulee
54 rahoittaa ensisijaisesti verotuksella ja yleisillä vakuutusmaksuilla.

55

56 Verotusjärjestelmän tulee olla sosiaalisesti oikeudenmukainen, kattava ja tuloeroja tasaava.
57 Korkeakoulutuksesta eniten taloudellisesti hyötyvät osallistuvat hyvinvointivaltion
58 rahoitukseen progressiivisen verotuksen kautta. Verotuksen sekä yritys- ja energiatukien
59 täytyy ohjata sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristön kannalta kestävään tuotantoon ja
60 kulutukseen. Harmaan talouden ja veronkierron torjuntaan tulee kohdistaa riittävät resurssit
61 ja aggressiivista verosuunnittelua kaitsea lainsäädännöllisin toimin. Suomen on oltava
62 eturintamassa edistämässä globaalia vastuunkantoa ja kehitysyhteistyötä. Suomen
63 kehitysyhteistyörahoitus on nostettava 0,7 %:iin bruttokansantuotteesta.
64 Kehitysyhteistyörahoitukseen ei tule laskea pakolaisuuden kansallisia kustannuksia ja muita
65 kehitysyhteistyön budjettia keinotekoisesti paisuttavia kuluja. Varat tulee suunnata niin, että
66 myös kansalaisjärjestöt voivat hyödyntää niitä. Yhtenä keskeisenä kehityspolitiikan ohjelmien
67 teemana tulee olla koulutus. Suomen tulee toteuttaa YK:n kestävä kehityksen tavoitteita,
68 joista linjataan Agenda 2030 -päätöslauselmassa. Agenda2030:n pitää näkyä läpileikkaavasti
69 myös Suomen valtion budjetissa. Suomen tulee sitoutua ilmastolain tehokkaaseen
70 täytäntöönpanoon ja huomattaviin päästövähennyksiin.

71

72 Yhteiskunnan on oltava kaikesta syrjinnästä vapaa ja edistettävä yhdenvertaisuutta. Rasismia
73 tai epätasa-arvoa ei voida hyväksyä ja niihin tulee puuttua aktiivisesti. Yhdenvertaista
74 yhteiskuntaa rakennetaan tiedostamalla normit ja rakenteet, jotka vaikuttavat ihmisten
75 toimintaan. Ihmisillä on oltava yhdenvertaiset mahdollisuudet toteuttaa itseään riippumatta
76 etnisestä, sosioekonomisesta ja henkilökohtaisesta taustasta, vakaumuksesta, fyysisestä tai
77 psyykkisestä toimintakyvystä sekä sukupuolesta ja seksuaalisesta suuntautumisesta.

78

79 Kansainvälisyyttä ja kulttuurien monimuotoisuutta on arvostettava keskeisinä tekijöinä
80 suomalaisessa hyvinvointivaltiossa. Suomella ei ole varaa sulkea rajojaan kansainvälisiltä
81 osaajilta, vaan heidän asettumistaan Suomeen on edistettävä.

82

83 Suomen tulee olla aktiivinen Euroopan unionissa. Eurooppalaiset arvot, kuten vapaa liikkuvuus
84 ja oikeusvaltioperiaate, ovat keskeisiä identiteettimme kannalta. Euroopan Unionin tulee
85 kantaa vastuunsa turvapaikanhakijoiden määrän lisääntyessä ja panostaa unionin laajuisen

86 tehokkaan vastaanottojärjestelmän ja kotoutumisen kehittämiseen. Euroopan unionin tulee
87 olla edelläkävijä kansainvälisessä ilmastopolitiikassa. Suomi vaikuttaa aktiivisesti Euroopan
88 unionissa tehtävään sosiaali- ja koulutuspolitiikkaan. Toimivallan näillä aihealueilla tulee
89 ensisijaisesti säilyä jäsenvaltioilla läheisyysperiaatteen mukaisesti. EU-instituutioiden
90 tärkeänä roolina on edistää koulutusta perusoikeutena ja julkisena hyödykkeenä. SYL tekee
91 EU-edunvalvontaa sekä itsenäisesti että yhteistyössä European Students' Unionin ja muiden
92 sidosryhmien kanssa.

93 Hyvinvointivaltion turvaverkot

94 Sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden on oltava yhteiskuntapolitiikan keskiössä:
95 hyvinvointivaltiomme oikeutus perustuu siihen, että jokainen sukupolvi voi luottaa
96 hyvinvointivaltion vakuutukseen riskien varalta. Vakuutuksen taso ja laajuus eivät voi olla
97 kytköksissä lyhyen aikavälin taloudellisiin suhdanteisiin, eikä yhden sukupolven
98 vakuuttaminen saa heikentää muiden sukupolvien asemaa.

99
100 Kansalaisen aktiivisuus tulee ymmärtää laajemmin kuin vain palkkatyöhön osallistumisena, ja
101 kaikkea yhteiskuntaa hyödyttävää toimintaa on arvostettava. Sosiaaliturvajärjestelmän
102 perustana tulisi olla yksilökohtainen, vastikkeeton, yksinkertainen ja ihmisarvoiseen elämään
103 riittävä perustulo. Perustulojärjestelmä mahdollistaisi itsensä kehittämisen, opiskelun,
104 työnteon, yrittämisen ja perhe-elämän sujuvan yhteensovittamisen.

105
106 Tulevaisuuden työelämässä ihmisen on voitava liikkua joustavasti palkkatyön, opiskelun,
107 yrittäjyyden ja työttömyyden välillä. Perustulojärjestelmän lisäksi kasvaa näin ollen jatkossa
108 tarve työttömyysvakuutukselle. Kaikilla kansalaisilla tulisikin olla oikeus ansiosidonnaiseen
109 työttömyysturvaan etuuden työssäoloehdon täytettyään. Ansiosidonnaisen
110 työttömyysturvan ja perusturvaetuuksien välillä ei pidä olla korotuskytköstä.

111
112 Eläkejärjestelmän on turvattava riittävä toimeentulo. Eläkeiän on oltava sidoksissa elinajan
113 odotteen kehittämiseen, mutta todellisen eläköitymisiän nostamiseksi ja työurien
114 pidentämiseksi tarvitaan kuitenkin toimia koko työuran ajalle. Eläkeikiä tarkastellaan
115 alakohtaisesti työn fyysinen ja henkinen kuormittavuus huomioon ottaen. Samalla tulee pitää
116 huolta, että eläkejärjestelmä säilyy yksinkertaisena ja yhdenvertaisena sekä siitä, että se
117 kannustaa työurien pidentämiseen kaikilla aloilla. Sairauden ajalta saatavilla tuilla tulee olla
118 mahdollista opiskella ilman opintopisterajoituksia. Eläkejärjestelmän tulee kohdella eri
119 sukupolvia yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti. Eläkemaksuja ei tule korottaa.
120 Väestörakenteen muutos aiheuttaa eläkejärjestelmään paineita, joihin on reagoitava eri
121 sukupolvia oikeudenmukaisesti kohtelevalla tavalla. Kestävää järjestelmää ei voida rakentaa
122 nuorten sukupolvien kustannuksella.

123
124 Perhevapaiden tulisi jakautua tasaisesti vanhempien välillä. Vanhemmuuden kustannukset
125 on oikeudenmukaista jakaa kaikkien työnantajien kesken. Kannustetaan vanhempia

126 palaamaan nykyistä varhaisemmin takaisin työelämään parantamalla osa-aikatyön
127 mahdollisuuksia, pienentämällä päivähoidon ryhmäkokoja ja kasvattamalla
128 työntekijämäärää.

129 Vaikuttamistavoitteita:

- 130 • Sosiaaliturvan tulee perustua perustuloon, joka mahdollistaa opiskelun, itsensä
131 kehittämisen, työnteon ja yrittämisen sujuvan yhteensovittamisen.
- 132 • Työttömänä tulee saada opiskella rajoituksetta, jos henkilö voi opiskelun ohessa hakea
133 ja on valmis vastaanottamaan työtä.
- 134 • Eläkkeen karttumisikä tulee poistaa ja vanhuuseläkkeen karttua ensimmäisestä
135 työsuhteesta alkaen.
- 136 • Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaajärjestelmä tulee yhdistää uudeksi
137 vanhempainvapaaksi, joka koostuu siten, että 2/3 vanhempainvapaasta jaetaan
138 huoltajien kesken tasan, ja 1/3 jää vapaasti huoltajien välillä sovittavaksi.
- 139 • Nykyinen kotihoidontuki tulee kohdentaa huoltajille tasaisesti.
- 140 • Vanhemmuuden kustannukset tulee jakaa tasan kaikkien työnantajien kesken.

141

142 Nykyajan työelämä

143 Työelämä edellyttää jatkuvaa oppimista. Hyvä työ on innostavaa, merkityksellistä ja joustavaa.
144 Työelämässä on tärkeää yhtäältä jatkuvasti kehittää asiantuntemusta ja toisaalta kasvaa
145 työtovereina ja aktiivisina kansalaisina. Korkeakoulututkinnon tulee tarjota hyvät eväät
146 molempiin, ja korkeakoulutuksen arvo työelämässä tulee tunnustaa.

147

148 Sukupuolten palkkatasa-arvo on työelämän keskeinen tasa-arvokysymys. Tasa-arvoinen
149 palkkaus kuuluu oikeudenmukaisen, laadukkaan ja tuottavan työelämän perusedellytyksiin.
150 Yhdenvertaisen työelämän toteutuminen vaatii työnantajilta yhdenvertaisuuslain
151 syrjintäperusteiden huomioimista kaikissa työsuhteissa ja esimerkiksi työharjoitteluissa koko
152 työsuhteen keston ajan. Palkattomat harjoittelut eivät edistä oikeudenmukaista työelämää.

153

154 Työuran on katsottava alkavan ensimmäisestä työsuhteesta, eikä vasta valmistumisen jälkeen.
155 Opintojen ja työelämän yhdistämisen tulee olla sujuvaa. Työntekijöillä on oltava yhtä vahva
156 irtisanomissuoja iästä riippumatta, ja erityisesti opiskelijoiden ja muiden heikossa
157 neuvotteluasemassa olevien asemaa tulee vahvistaa lainsäädännön keinoin. Myös sellaisissa
158 työsuhteissa, joissa ei ole määritelty minimityötuntimäärää, tulee olla oikeus
159 työttömyysturvaetuuksiin ja palkalliseen sairauslomaan sekä mahdollisuus ottaa tarvittaessa
160 vastaan muuta työtä.

161

162 Lyhyellä aikavälillä SYL kannattaa mahdollisuutta työttömyysturvalla opiskeluun.
163 Työttömyysturvalla opiskelun tulee kohdella kaikkia opiskelijoita ja eri aloja yhdenvertaisesti
164 ja johdonmukaisesti. Päätoimisen, tutkintoon johtavan koulutuksen ensisijaisen tukimuodon

165 tulee olla opintotuki, mutta tämän ollessa mahdotonta tulee työttömyysturvaa voida käyttää.
166 Keskipitkällä aikavälillä SYL kannattaa sellaista perustulomallia, joka mahdollistaa oman
167 osaamisen kehittämiseen.

168
169 Työkulttuurin merkitys työurien laatuun ja pituuteen on kiistaton. Työkulttuurin tulee edistää
170 työssä jaksamista, hyvinvointia, työyhteisötaitoja ja luovuutta sekä kannustaa hyvään
171 johtajuuteen. Työt pitää järjestää niin työntekijän kuin työnantajan tarpeet ja edellytykset
172 huomioiden. Työnantajien ja työntekijöiden on molempien tunnettava vastuunsa ja
173 velvollisuutensa sekä huolehdittava omalta osaltaan työlainsäädännön ja työsuojelun
174 toteutumisesta. Epäsäännöllisen työn tekemisen ja teettämisen yleistymisen pitää huomioida
175 sosiaali- ja työlainsäädännössä. Sosiaaliturvan jäykkyys ei saa estää mahdollisuutta sivistyä,
176 luoda uutta ja yrittää läpi elämän. Työehtosopimusten on toisaalta huomioitava
177 epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien tarpeet.

178
179 Yliopistojen tulee tukea aktiivisesti monipuolista opiskelijayrittäjyyttä kasvuyrityksistä
180 yhteiskunnallisiin yrityksiin. Halukkaille tulee tarjota käytännön yrittäjyyskoulutusta ja
181 opinnoissa tulee olla riittävästi tilaa verkostoitumiselle, kokeilemiselle ja yhteiskunnalliselle
182 aktiivisuudelle.

183
184 Suomessa opiskelevien kansainvälisten opiskelijoiden arjesta tulee tehdä mahdollisimman
185 sujuvaa ja esteitä heidän työllistymiselleen tulee poistaa. Oleskelulupakäytäntöjen tulee
186 mahdollistaa joustava siirtyminen opiskelun, työelämän ja yrittäjyyden välillä. On Suomen etu,
187 että mahdollisimman moni tutkinnon suorittaneista kansainvälisistä opiskelijoista työllistyy
188 Suomeen valmistuttuaan. Korkeakoulututkinnon Suomessa suorittaneiden oleskelulupaa
189 tulee pidentää ja Suomen kansalaisuuden saamista helpottaa. Tärkeään kielitaidon
190 kehittämiseen on oltava tarjolla riittävästi mahdollisuuksia, eikä tehtävän yleisen
191 kielitasovaatimuksen ylittävää suomen tai ruotsin kielen taitoa pidä edellyttää. Kansainvälisten
192 opiskelijoiden on saatava opintojen yhteydessä suomalaisessa työelämässä tarvittavia
193 verkostoitumis- ja työelämätaitoja sekä mahdollisuudet tutustua suomalaisiin työnantajiin ja
194 työnhakukulttuuriin. Riittävät palkalliset harjoittelut sekä työelämävierailut ovat
195 kansainvälisille opiskelijoille keskeinen keino integroitua ja tutustua suomalaiseen
196 työelämään.

197
198 Osatyökykyisten työpanosta tulee arvostaa työelämää ja yhteiskuntaa hyödyttävänä siinä
199 missä täysipäiväisesti työskentelevien työpanostakin. Osa-aikatyöhön kykeneville tulee olla
200 tarjolla heidän työkapasiteettiaan vastaavia tehtäviä ja ajatusta täysipäiväisestä työstä ainoana
201 työnteon muotona tulee avartaa. Osapäivätyön mahdollistaminen tukee myös tavoitetta
202 pidentää työuria keskeltä.

203

204 Vaikuttamistavoitteita:

- 205 • Opintojen aikainen työssäkäynti on otettava huomioon netto-opiskeluaikaa
- 206 laskettaessa.
- 207 • Kaikille yliopisto-opiskelijoille on tarjottava laadukkaat urapalvelut.
- 208 • Valmiuksia yrityksen perustamiseen tulee edistää yliopistoissa riittävällä
- 209 koulutustarjonnalla.
- 210 • Harjoittelun tavoitteiden tulee olla opiskelijalle selvät ja harjoittelusta täytyy saada
- 211 palkkaa, palautetta sekä jatkuvaa ohjausta oppimisen tueksi.
- 212 • Suomessa korkeakoulututkinnon suorittaneille kansainvälisille opiskelijoille tulee
- 213 automaattisesti tarjota pysyvä oleskelulupa.
- 214 • Kansainvälisille opiskelijoille on tarjottava riittävästi suomen tai ruotsin kielten kursseja,
- 215 jotka valmistavat peruskielitaidon lisäksi myös työelämään.
- 216 • Nimetöntä työnhakua tulee lisätä rekrytoinneissa etenkin kansainvälisten
- 217 opiskelijoiden, maahanmuuttajien ja kaikkien sukupuolten tasa-arvoisen kohtelun
- 218 varmistamiseksi.
- 219 • Opiskelijajärjestö- ja ylioppilaskuntatoiminta tulee tunnustaa kaikissa yliopistoissa
- 220 osaamisen kehittämistä tukeväksi toiminnaksi. Opiskelijajärjestötoiminnasta tulee
- 221 saada opintopisteitä.
- 222

223 Opiskelijan kunta, elävä kunta

224 Kaupunki- ja yhdyskuntasuunnittelussa tulee panostaa elävään kaupunkikuvaan, yhteiseen
225 vapaaseen kaupunkitilaan, monimuotoisten luonto- ja ympäristökohteiden ylläpitämiseen ja
226 kehittämiseen, kaupunginosien eriarvoisuuden vähentämiseen ja viihtyvyyteen. Kuntien tulee
227 tavoitella kunnianhimoisesti hiilineutraaliutta, jätteen vähentämistä ja globaalisti kestävä
228 kulutusta. Kuntien tulee panostaa sivistykseen, koulutukseen ja kulttuuriin. Opiskelijat ovat
229 merkittävä ja tunnustettu osallistujajoukko kuntien päätöksenteossa sekä
230 kaupunkiyhteisössä. Ylioppilaskunnat kannustavat jäseniään osallistumaan kunnalliseen
231 päätöksentekoon. Kuntien tulee tehdä tiivistä yhteistyötä korkeakoulujen sekä
232 elinkeinoelämän kanssa nuorten työllistymistä edistääkseen.

233
234 Joukkoliikenne sekä kävely ja pyöräily ovat tiheästi asutulla kaupunkialueella ensisijaisia
235 liikkumisen tapoja. Joukkoliikenteen tulee olla edullista kaikissa elämäntilanteissa ja sen tulee
236 mahdollistaa opiskelijan matkustaminen sekä opiskelupaikkakunnan sisällä että opiskelu- ja
237 kotipaikkakunnan välillä. Julkisen liikenteen palveluita on oltava saatavilla kaikkialla Suomessa
238 opiskelijalle kohtuulliseen hintaan. Tiheästi asutuissa kunnissa tulee laatia
239 pyöräilynedistämishjelma, jossa edistetään turvallista pyöräilykulttuuria esimerkiksi
240 pyöräkaistojen-, -parkkien ja -taskujen sekä kaupunkipyörrien avulla.

241
242 Ylioppilaskuntien on kehityttävä vahvoina maakunnallisina vaikuttajina.
243 Maakuntauudistuksessa pitää huomioida etenkin opiskelijoiden erityistarpeet

244 joukkoliikenteen, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden ja Kelan
245 palveluiden käyttäjinä. Uudistuksessa tulisi panostaa valtakunnallisesti yhtenäisiin,
246 helppokäyttöisiin sähköisiin palveluihin, joiden kautta asiointi ja maakunnallisiin asioihin
247 vaikuttaminen on kaikille mahdollista ja saavutettavaa.
248

249 Vaikuttamistavoitteita:

- 250 • Perheellisille opiskelijoille tulee tarjota joustavia, osa-aikaisia päivähoitopalveluita
251 opiskelun mahdollistamiseksi.
- 252 • Ylioppilaskunnat pääsevät osallistumaan päätöksenteon valmisteluun kaupungeissa ja
253 maakunnissa.
- 254 • Joukkoliikenne on kohtuuhintaista, ja sitä pitää kehittää opiskelijoiden
255 liikkumistarpeiden mukaan.
- 256 • Erityisryhmien alennetut hinnat henkilöjunaliikenteessä säilyvät mahdollisen
257 junaliikenteen kilpailulle vapauttamisen jälkeen.
- 258 • Yliopistokaupungeissa tulee laatia pyöräilynedistämishjelmat.
- 259 • Kuntien ja maakuntien palveluissa tulee varmistaa asiakkaiden kannalta riittävä ja
260 tarkoituksenmukainen kielitaito.
- 261 • Virastopalveluiden on oltava helposti saatavilla myös kansainvälisille opiskelijoille ja
262 maahanmuuttajille, ja kansainväliset opiskelijat ja maahanmuuttajat tietävät, mikä taho
263 järjestää mitäkin palvelua.
- 264 • Kuntien tulee tarjota tarpeeksi latinalaisten aakkosten ja suomen tai ruotsin kielen
265 opetusta, jotta pakolaiset ja maahanmuuttajat voivat hakeutua koulutuksen piiriin.
- 266 • Kaikilla on oikeus laadukkaisiin ja nykyaikaisiin kirjastopalveluihin riippumatta
267 asuinkunnasta.
- 268 • Kaikissa yliopistokaupungeissa on voimassa 50 % opiskelija-alennus joukkoliikenteessä
269 kaikille opiskelijoille iästä riippumatta
270

271

Yliopisto

272

Suomalainen sivistysyliopisto

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

Yliopisto on autonominen, yhteiskunnassa toimiva instituutio, jonka tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa opetusta sekä kasvattaa opiskelijoita aktiivisiksi ihmiskunnan jäseniksi. Yliopisto on kiinteä osa yhteiskuntaa. Tutkimuksen ja opetuksen tulee olla vapaata ideologisesta, poliittisesta, uskonnollisesta ja taloudellisesta vallasta. Yliopiston, tieteen, taiteen ja riippumattoman tutkimuksen tarkoitus on kehittää ihmiskuntaa. On tärkeää, että yliopistot ja akateeminen yhteisö käyvät aktiivista ja kriittistä vuoropuhelua ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Suomalainen tiede- ja taideyhteisö on kansainvälinen ja edistää rajat ylittävää yhteiskunnallista vuoropuhelua. Yliopistoyhteisön on tunnettava globaali vastuunsa ja edistettävä kestävää ja oikeudenmukaista maailmaa. Yliopistojen tulee sitoutua eettiseen sijoitustoimintaan ja olemaan sijoittamatta fossiilienergiayhtiöihin, ase- tai tupakkateollisuuteen tai laittomasti miehityillä alueilla toimiviin yhtiöihin. Nykyiset sijoitukset edellä mainituista sijoituksista tulee vetää pois kohtuullisen siirtymäajan puitteissa.

Suomalaisen vapaan sivistysvaltion täytyy turvata yliopistojen autonomia ja tieteen ja taiteen vapaus. Yliopistojen rahoituksen on tultava jatkossakin suurimmaksi osaksi valtiolta perusrahoituksen muodossa. Yliopistot eivät saa olla riippuvaisia yksityisestä vastikkeellisesta rahoituksesta. Tutkintoon johtavan korkeakoulutuksen Suomessa on oltava opiskelijalle maksutonta kansallisuudesta riippumatta. Yliopistojen rahoitusta ohjaa valtakunnallinen rahoitusmalli, jonka on oltava ennustettava, läpinäkyvä ja palkittava yliopistoja esimerkiksi koulutuksen laadusta, laadullisesta työllistymisestä, tutkimuksen vaikuttavuudesta, korkeakoulujen välisestä yhteistyöstä sekä kansainvälistymisestä. Yliopistot toteuttavat lainsäädännöllistä tehtäväänsä omien strategioidensa ja profiiliensa pohjalta. Profiloituminen tapahtuu yliopistojen autonomiaa kunnioittaen. Yliopistojen rahoitusmalli ja valtiolliset tutkimusrahoituksen kanavat tukevat tasapuolisesti eri tieteenaloja. Rahoitusmallin pitää sisältää määrällisten lisäksi laadullisia mittareita, kuten opiskelijapalaute, jonka prosentuaalista osuutta tulisi nostaa rahoitusmallissa.

Suomalaisessa tiede- ja innovaatiopolitiikassa tulee ymmärtää tieteen monipuolisuuden merkitys laadukkaalle perustutkimukselle ja sitä kautta myös soveltavalle tutkimukselle ja innovaatioiden synnylle. Korkeakoulu- ja tiedepolitiikkaa tulee tehdä pitkäjänteisesti.

Opiskelijat ja henkilökunta ovat osa akateemista yhteisöä taustastaan riippumatta ja ovat edustettuina yliopiston hallinnossa sen kaikilla tasoilla ja päätöksenteon prosessien kaikissa vaiheissa. Yliopistojen hallinnon on oltava läpinäkyvää, osallistavaa ja johdonmukaista, ja hallinnon julkisuusperiaatteiden tulee koskea myös yliopistojen erilaisia toimia. Kaikki

309 akateemisen yhteisön jäsenet osallistuvat yliopiston kehittämiseen ja kaikkia ryhmiä
310 kohdellaan tasapuolisesti.

311

312 Yliopisto-opiskelijat kuuluvat itsehallinnollisiin ylioppilaskuntiin, joilla on tärkeä rooli
313 yliopistossa ja ympäröivässä yhteiskunnassa. Globaalin vastuun kanto kuuluu
314 ylioppilaskuntien tehtävään ja valmistaa opiskelijoita aktiiviseen, valveutuneeseen ja
315 kriittiseen kansalaisuuteen. Ylioppilasliikkeen keskeisinä toimintaperiaatteina ovat
316 kansainvälisyys ja osallistavuus, mikä tarkoittaa kansainvälisten opiskelijoiden täysimääräistä
317 osallistumismahdollisuutta SYL:n toimintaan sekä hyvien käytänteiden levittämistä
318 kansainvälisten opiskelijoiden osallistamiseksi ylioppilaskunnissa.

319

320 Vaikuttamistavoitteita:

- 321 • Opiskelijoiden tulee olla edustettuina jokaisen yliopiston hallituksessa sekä hallinnon alemmilla
322 tasoilla.
- 323 • Yliopistoyhteisön kansainvälisten jäsenten on voitava osallistua yliopiston hallintoon.
324 Ylioppilaskunnan kansainvälisten jäsenten on voitava osallistua ylioppilaskunnan kaikkiin
325 päättäviin elimiin.
- 326 • Korkeakoulututkintojen osaamistavoitteisiin kuuluu globaalin vastuun ja YK:n kestävän
327 kehityksen tavoitteiden ymmärtäminen koulutusalan kontekstissa.
- 328 • Julkisesti rahoitetun tutkimuksen, opetusmateriaalin sekä hallintoasiakirjojen tulee olla julkisia.
- 329 • Tutkimustieto tehdään saavutettavammaksi edistämällä yliopistojen tuottaman tiedon
330 avoimuutta, tietokantojen laajoja käyttöoikeuksia ja avaamalla kirjastopalvelut.
- 331 • Yliopistojen johdon valinta tehdään julkisuusperiaatetta noudattaen.

332 Koulutuspolku ja koulutuksellinen tasa-arvo

333 Suomalainen koulutusjärjestelmä tulee hahmottaa kokonaisuutena, varhaiskasvatuksesta
334 aina työuran aikaiseen täydennyskoulutukseen asti. Tämä tarkoittaa, että elinikäinen
335 oppiminen on tunnustettava keskeisenä osana nykyaikaista hyvinvointiyhteiskuntaa.
336 Yhteiskunnan on läpi elämän taattava yksilölle edellytykset hankkia sellaiset tiedot ja taidot,
337 joita työmarkkinoille osallistuminen ja aktiivinen kansalaisuus vaativat. Myös tutkinnon
338 jälkeisen koulutuksen tulee olla saavutettavaa eri taustoista tuleville ja eri elämäntilanteessa
339 oleville ihmisille yksilön henkilökohtaiset ominaisuudet huomioiden. Elinikäisen oppimisen
340 mahdollisuuksien tulee olla saavutettavissa aikuisiällä taustaan ja sosioekonomiseen
341 asemaan katsomatta.

342

343 Koulutuksella on edistettävä nykyistä paremmin sosiaalista liikkuvuutta. Vanhempien ja
344 sukulaisten sosioekonomisen aseman, varallisuuden ja koulutustaustan sekä muiden
345 ulkopuolisten tekijöiden, kuten asuinalueen ja ympäristön vaikutusta koulutukseen
346 hakeutumiseen on pienennettävä. Suomessa lapsella tulee olla subjektiivinen oikeus
347 maksuttomaan, laadukkaaseen ja joustavaan varhaiskasvatukseen. Päivähoitopaikkoja tulee

348 lisätä kasvattamatta ryhmäkokoja. Sosiaalisen liikkuvuuden kannalta on tärkeää, että kaikki
349 lapset osallistuvat riittävästi varhaiskasvatukseen ennen koulun aloittamista. Osa-aikaisen
350 päivähoidon pitäisi olla realistinen vaihtoehto, mikä edellyttää päivähoitopalveluiden
351 kehittämistä joustavammiksi.

352

353 Perusasteen ja toisen asteen koulutuksen on annettava riittävät sivistykselliset valmiudet ja
354 yhdenvertaiset mahdollisuudet korkeakouluopintoihin hakeutumiseen: jokainen oppija on
355 nähtävä mahdollisena korkeakouluopiskelijana. Jokaisen suomalaisen on tärkeää suorittaa
356 vähintään toisen asteen tutkinto. Pakolaisten ja maahanmuuttajien integroitumista
357 yhteiskuntaan on tuettava tarjoamalla heille riittävät kouluttautumismahdollisuudet ja
358 edistettävä aiemmin hankitun osaamisen ja koulutuksen tunnustamista.

359 Varhaiskasvatukseen sekä ensimmäiselle ja toiselle asteelle myönnetään positiivisen
360 diskriminaation määrärahaa, jotta läpi koko koulutuspolun voidaan tukea niitä oppijoita,
361 jotka tarvitsevat erityisen vahvaa tukea. Korkeakoulutuksen saavutettavuuteen kehitetään
362 ratkaisuja, jotka huomioivat niiden opiskelijoiden tarpeet, jotka ovat vaarassa jäädä
363 eriarvoiseen asemaan.

364

365 On tärkeää, että nuori saa koko koulutuspolkunsaa ajan riittävästi ohjausta harkittujen ja
366 informoitujen valintojen tekemiseen. Aliedustettujen ryhmien koulutukseen osallistumiseen
367 pitää kiinnittää erityistä huomiota. Normatiiviset sukupuolikäsitykset eivät saa rajoittaa
368 koulutukseen tai ammattiin hakeutumista. Oppilaitokset eivät saa kerätä tietoa
369 opiskelijoidensa ja hakijoidensa henkilökohtaisista ominaisuuksista, jotka ovat epäolennaisia
370 opiskelijavalinnan ja opinnoista suoriutumisen kannalta. Opiskelijalla on aina oikeus
371 kieltäytyä tällaisen tiedon luovuttamisesta.

372

373 Yliopistoihin tulee päästä ensisijaisesti maksuttomien valintakokeiden, -kurssien tai muiden
374 toisen asteen opintomenestyksestä riippumattomien väylien kautta. Toisen asteen
375 opintomenestystä voidaan kuitenkin käyttää valintatekijänä sellaisilla aloilla, joille se
376 erityisesti sopii. Tällöinkin yliopistojen on varattava merkittävä osa sisäänottokiintiöstään
377 opintomenestyksestä riippumattomien väylien kautta tuleville opiskelijoille sekä painotettava
378 opiskelijavalinnassaan soveltuvuutta ja motivaatiota. Arviointi tulee toteuttaa
379 ammattimaisesti, läpinäkyvästi ja tasapuolisesti koulutusalan erityispiirteet huomioiden.
380 Samoien alojen pääsykokeet tulee toteuttaa valtakunnallisina yhteishakuina
381 mahdollisuuksien mukaan. Järjestelmän on oltava sellainen, ettei valmennuskursseille ole
382 tarvetta eikä avoimen kautta hakeutuminen vaadi hakijalta kohtuuttomasti rahallisia tai
383 ajallisia resursseja. Avoin yliopisto tarjoaa mahdollisuuden osaamisen täydentämiseen ja
384 korkeakoulutukseen hakeutumiseen elämän eri vaiheissa, myös ilman yleistä
385 korkeakoulukelpoisuutta. Avoimen yliopiston tarkoitus ei ole toimia maksullisena väylänä
386 valintajärjestelmän kiertämiseen, eikä avoimen yliopiston tule myöntää tutkintoja.
387 Ensikertalaisikiintiöt eivät ole hyvä keino jouduttaa korkeakoulutukseen pääsyä.

388

389 Korkeakoulujen ja toisen asteen oppilaitosten tulee tehdä tiivistä yhteistyötä, jotta
390 korkeakouluopintoihin voi saada kosketuksen jo toisen asteen opintojen aikana. Yhteistyötä
391 kaukana toisistaan sijaitsevien oppilaitosten välille voidaan rakentaa esimerkiksi sähköisiä
392 työkaluja hyödyntäen. Yhteistyön on oltava toisen asteen kannalta mahdollisimman
393 yhdenvertaista alueellisesti ja jokaisessa toisen asteen oppilaitoksessa tulee voida suorittaa
394 maksuttomasti korkeakouluopintoja.

395 Vaikuttamistavoitteita:

- 396 • Kaikilla lapsilla on oltava subjektiivinen oikeus maksuttomaan varhaiskasvatukseen.
- 397 • Varhaiskasvatuksen ja esikoulun pedagogista osaamista vaativien opettajan tehtävien tulee olla
- 398 yliopistokoulutettujen, ja vaihtoehtoisesti steinerpäiväkodissa myös steinerpedagogisen
- 399 lastentarhanopettajan tutkinnon suorittaneen henkilön vastuulla.
- 400 • Suomessa laaditaan kansallinen korkeakoulutuksen saavutettavuusohjelma, jossa on
- 401 määrälliset mittarit ohjelman toimivuuden arviointiin.
- 402 • Toisen asteen ja korkea-asteen tutkinnon suorittavien pakolaisten ja maahanmuuttajien
- 403 määrän tulee kasvaa, ja jo suoritettut tutkinnot tulee tunnustaa soveltuvin osin.
- 404 • Pakolaisille ja turvapaikanhakijoille tulee tehdä osaamiskartoitus mahdollisimman pian
- 405 maahansaapumisen jälkeen.
- 406 • Kuntien tulee tarjota tarpeeksi valmistavaa koulutusta ja tukea opintopolun nivelvaiheessa, jotta
- 407 kaikilla halukkailla olisi paremmat mahdollisuudet hakeutua korkeakoulutukseen.
- 408 • Kansainvälisillä opiskelijoilla tulee olla pääsy luotettaviin, saavutettaviin ja yhdenvertaisiin
- 409 peruspalveluihin.
- 410 • Toisen asteen opiskelijoille tulee tarjota mahdollisuus suorittaa yliopistokursseja ennakoon
- 411 esimerkiksi digitaalisia verkko-oppimisalustoja hyödyntäen.
- 412 • Kaikelle korkeakoulutukselle tutkinnosta yksittäiseen kurssiin on määriteltävä selkeät,
- 413 läpinäkyvät ja yksiselitteiset osaamistavoitteet.
- 414 • Uudelleen koulutautumismahdollisuuksia tulee lisätä työurien aikana.
- 415 • Elinikäisen oppimisen kustannukset eivät saa jäädä yksin oppijan vastuulle, vaan vastuun on
- 416 jakauduttava yksilön, työnantajan ja yhteiskunnan kesken. Osaamisen päivittäminen on
- 417 mahdollista jokaiselle riippumatta yksilön varallisuudesta tai työsuhdestatuksesta.
- 418 • Elinikäistä oppimista on kehitettävä niin, että sen kustannuksella ei heikennetä
- 419 tutkintokoulutuksen resursseja.
- 420 • Toisen ja korkea-asteen opintoja on tarjolla avoimessa muodossa soveltuvin osin.
- 421 • Yliopistot tarjoavat valmistuneille mahdollisuuden osaamisen täydentämiseen.
- 422 • Yliopistoihin tulee jatkossakin olla mahdollisuus päästä toisen asteen opintomenestyksestä
- 423 riippumatta.
- 424 • Ensikertalaisikiintiöistä luovutaan.

425 Opiskelijakeskeinen oppiminen ja opiskelukyky

426 Opiskelijakeskeisen oppimisen periaatteisiin kuuluu opiskelijan valinnanvapaus ja vastuu
427 omasta oppimisestaan, osallistumisestaan ja opintopolun suunnittelusta. Arvosanojen
428 ja opintopisteiden tavoittelun sijaan opiskelijoiden motivaatio syntyy yhteistyöstä,
429 vastuusta sekä korkealaatuisesta ja ajankohtaisesta opetuksesta. Akateemisen
430 henkilökunnan roolissa korostuu opiskelijan oppimisen ohjaaminen ja valintojen tukeminen.
431

432 Opiskelijakeskeisyys tulisi huomioida tutkintorakenteissa, oppimisympäristöissä,
433 arvioinneissa, osaamistavoitteissa ja opetussuunnitelmissa. Oppimisympäristöjen tulee olla
434 esteettämiä. Opetuksessa tulee huomioida opiskelijoiden erilaiset pohjatiedot,
435 tarpeet, kiinnostuksen kohteet sekä erilaiset opiskelun tavat. Opetuksessa tulisi käyttää
436 monipuolisesti erilaisia opetusteknologioita niiden olematta kuitenkaan itseisarvo.

437
438 Yliopistokoulutuksen osaamistavoitteet on määriteltävä tutkinto-, kokonaisuus- ja
439 kurssitasolla. Opiskelijan aiemmin korkeakoulutuksessa ja sen ulkopuolella hankkima
440 osaaminen on tunnustettava opinnoissa koulutuksen osaamistavoitteiden mukaisesti.

441
442 Opetuksen kehittämiseen tulisi panostaa korkeakouluissa tarjoamalla opetushenkilökunnalle
443 tarvittavat resurssit, pedagogista koulutusta sekä tukea opiskelijakeskeisen pedagogiikan
444 käyttöönottoon ja sen kehittämiseen. Pedagogiseen koulutukseen tulee sisältyä keinoja
445 huomioida erilaiset oppijat opetuksessa. Henkilökuntaa tulisi tukea myös monipuolisten,
446 digitaalisten opetustyökalujen käyttöönotossa sekä vieraalla kielellä toteutettavan
447 monikulttuuriselle ryhmälle suunnatun opetuksen suunnittelussa. Tarkoituksenmukainen
448 opetusteknologia mahdollistaa joustavan oppimisympäristön sekä monipuoliset opetus- ja
449 arviointimenetelmät. Ansiokkaasta opetuksesta pitäisi palkita korkeakoulujen sisäisissä
450 palkitsemisjärjestelmissä.

451
452 Jokainen korkeakoulusta valmistuva on opinnoissaan harjaantunut toimimaan
453 kansainvälisessä, monikulttuurisessa toimintaympäristössä sekä ymmärtämään globaaleja
454 kehityskysymyksiä oman opintoalansa näkökulmasta. Liikkuvuusjakso ei ole edellytys
455 kansainvälistymiselle - kotikansainvälistymisen periaate tuo globaalit ilmiöt ja
456 monikulttuurisuutta tukevat opetusmenetelmät jokaiseen tutkintoon. Vieraiden kielten
457 opetukseen on panostettava ja yliopistojen on tarjottava kattavasti vieraiden kielten kursseja.
458 Vaihdoissa suoritettavat opinnot tulee lukea hyväksi tutkintoon.

459
460 Korkeakoulujen laadunarvioinneissa on otettava huomioon opetuksen laatu,
461 opiskelijalähtöisyys, opiskelijoiden hyvinvointi, oppimistulokset, kansainvälisyys ja laadullinen
462 työllistyminen. Korkeakoulujen palautejärjestelmien on oltava kansallisesti vertailukelpoiset,
463 joiden pohjalta ne kehittävät toimintaansa pitkäjänteisesti. Opiskelijoiden tulee voida
464 osallistua opetuksen kehittämiseen kaikissa sen vaiheissa. Opiskelijoiden tulee sekä antaa että
465 saada palautetta opinnoistaan säännöllisesti, ja palaute on käsiteltävä asiallisesti.

466
467 Opiskelukyky on opiskelijan työkykyä. Se vaikuttaa opintojen sujumiseen, tuloksiin sekä
468 opiskelijan ja yhteisön hyvinvointiin. Korkeakoulujen tulee edistää opiskelukykyä sen kaikilla
469 osa-alueilla: opetus ja ohjaus, opiskelutaidot, opiskeluympäristö sekä terveys ja voimavarat.

470
471 Opiskelijoiden tuen kehittäminen on yliopistonkin edun mukaista. Opiskelijoille on oltava
472 tarjolla runsaasti tukea ja ohjausta opintojen, uran ja elämänsä suunnitteluun kaikilla
473 koulutusasteilla. Korkeakoulujen tulee panostaa kaikkien uusien opiskelijoiden integroimiseen

474 korkeakouluyhteisöön. Opiskelijoille esitellään korkeakoulun tarjoamat tukipalvelut, joita on
475 oltava tarjolla laajasti opintojen loppuun asti. Tukipalveluiden tarjonnassa huomioidaan
476 opiskelijoiden erilaiset taustat. Tukea on oltava tarjolla yliopiston virallisilla kielillä sekä
477 englanniksi.

478

479 Opiskelijoiden tulee saada yliopistolta tukea löytääkseen itselleen parhaat oppimistavat ja -
480 tekniikat. Erityisesti opintojen alussa on myös rohkaistava kriittiseen ajatteluun ja
481 ongelmanratkaisutaitojen kehittämiseen. Saamansa tuen avulla opiskelijat pystyvät
482 määrittelemään ja sanallistamaan osaamisensa sekä oppimaan joustavasti uutta. Ohjauksen
483 avulla tuetaan elinikäisen oppimisen edellytysten kehittymistä.

484

485 Vaikuttamistavoitteita

- 486 • Yliopistot tarjoavat ohjauspalveluja kansainvälistymisjakson suunnitteluun ja
487 toteuttamiseen.
- 488 • Korkeakoulujen tulee suunnitella tiloihinsa monipuolisia oppimisympäristöjä erilaisiin
489 käyttötarkoituksiin.
- 490 • Laadukkaasta opetuksesta pitää palkita yliopistojen sisäisissä
491 palkitsemisjärjestelmissä.
- 492 • Pedagoginen osaaminen tulee ottaa rekrytointikriteeriksi tutkimus- ja
493 opetushenkilökunnalle.
- 494 • Vaihtoon lähtöä tulee tukea taloudellisesti ja vaihdossa suoritettujen opintojen hyväksi
495 lukemisen tulee olla sujuvaa.
- 496 • Opintopsykologin vastaanotolle tulee päästä viimeistään kuukauden sisällä
497 ajanvarauksesta.
- 498 • Opintopsykologien on tiivistettävä yhteistyötä YTHS:n kanssa.
- 499 • Kaikki uudet opiskelijat osallistuvat yliopisto-opiskeluun valmentavalle kurssille. Myös
500 opettajia koulutetaan huomioimaan yksilölliset opiskelun tavat.
- 501 • Korkeakoulujen tulee rakentaa valtakunnallinen verkkopohjainen hyvinvointi- ja
502 elämäntaito-ohjelma tukemaan opiskelijoita heidän opinnoissaan ja arjessaan.
- 503 • Jokaiselle opiskelijalle on osoitettava ohjaava opettaja tai koulutettu opinto-ohjaaja,
504 jonka kanssa opiskelujen etenemistä seurataan vähintään kerran vuodessa ja
505 tavoitteita tarkistetaan tarvittaessa. Ohjausta on tarjottava myös englanniksi. Ohjaavan
506 opettajan toteuttama ohjaus sisältyy työaikaan.
- 507 • Tutkintojen osaamistavoitteissa mainitaan kansainvälisyystaidot ja
508 kotikansainvälistyminen on yksi tutkinnonsuunnittelua ohjaavista periaatteista.
- 509 • Yliopistopedagogisten opintojen ja henkilöstökoulutuksen tulee tukea akateemista
510 henkilökuntaa ohjausosaamisen kehittämisessä.

511 Korkeakoulujärjestelmä ja tutkinnot

512 Suomalaista korkeakoulujärjestelmää on kehitettävä kokonaisuutena. Tiivistä yhteistyötä
513 pitää tehdä niin yliopistojen kesken kuin yhdessä ammattikorkeakoulusektorinkin kanssa, ja
514 opiskelijan on voitava liikkua korkeakoulujen välillä sujuvasti. Korkeakoulujärjestelmän tulee
515 muodostua yliopistoista ja ammattikorkeakouluista, jotka eroavat sekä lakisääteisten
516 tehtäviensä että oman strategian ja profiilinsa kautta. Korkeakoulujen tulee kuulua yliopisto-
517 tai ammattikorkeakoululain määrittelemän julkisen sääntelyn piiriin, ja ne voivat muodostaa
518 erilaisia yhteenliittymiä.

519
520 Suomalaisen korkeakoulutuksen laadun on oltava korkea kaikkialla, ja opetuksen tulee
521 perustua ajantasaiseen tutkimustietoon. Jokaisen korkeakouluyksikön on tarjottava riittävän
522 laaja valikoima opintoja. Korkeakoulujen tulee tehdä aitoa yhteistyötä yli rajojen ja tarjota
523 kansainvälisiä opintokokonaisuuksia. Korkeakouluverkon rakenteellisen kehittämisen on
524 tapahduttava vuorovaikutuksessa opetus- ja kulttuuriministeriön, yliopistojen, opiskelijoiden
525 ja tarpeellisten sidosryhmien kesken. Korkeakouluverkon kehittämisen keskiössä ovat
526 koulutuksen ja tutkimuksen laatu ja saavutettavuus. Korkeakoulujen alueellisessa
527 sijoittumisessa huomioidaan korkeakoulujen erilaiset profiilit ja alueiden osaamistarpeet.

528
529 Suomalaiset korkeakoulut menestyvät kansainvälistymällä. Kansainvälistymisen kannalta on
530 tärkeää, että korkeakouluihin tulee opiskelijoita kaikkialta maailmasta. Kansainvälisille
531 opiskelijoille tulee myöntää kerralla oleskelulupa koko tutkinnon suorittamisen ajaksi.
532 Korkeakoulujen on tarjottava eurooppalaisen viitekehyksen mukaisia tutkintoja liikkuvuuden
533 helpottamiseksi. Opiskelijan on voitava siirtyä korkeakoulusta toiseen kaikkialla Suomessa ja
534 Euroopassa. EU:ssa edistetään sivistyksen ja akateemisen vapauden arvoa sekä toimivaa
535 liikkuvuutta ja opiskelijoiden yhteistyötä yli rajojen. Eurooppalaisen koulutuksen kehittämisen
536 tulee olla opiskelijälähtöistä, ja koulutuksen tulee olla saavutettavaa aliedustetuille ryhmille
537 ympäri Euroopan. Lisäksi Euroopan tasolla kehitetään rakenteita, jotka kannustavat
538 opiskelijoita siirtymään myös eurooppalaisen korkeakoulualueen ulkopuolelle.

539
540 Liikkuvuuteen suomalaisen korkeakoulujärjestelmän sisällä on kannustettava. Alan
541 vaihtamisen tutkintoasteiden nivelvaiheissa pitää olla mahdollista yliopistojen sisällä ja niiden
542 välillä, kuitenkin alojen erityispiirteet huomioiden. Jokaisella yliopistoon hyväksytyllä
543 opiskelijalla on kuitenkin oltava oikeus suorittaa ylempi korkeakoulututkinto. Korkeakouluja
544 kannustetaan kehittämään kandidaatintutkintoja laaja-alaisiksi kuitenkin alojen erityispiirteet
545 huomioiden. Laaja-alaisten kandidaatintutkintojen tulee perustua tarkoituksenmukaisiin
546 tieteenalayhdistelmiin ja kandi-maisteri -siirtymä ei saa muodostua joustavan etenemisen
547 esteeksi. Korkeakoulutuksen on huomioitava nopeasti muuttuvat osaamistarpeet ja tarjottava
548 kanavia elinikäiseen oppimiseen.

549
550 Korkeakoulutusta kehitetään purkamalla korkeakoulujen ja alojen välisiä raja-aitoja.
551 Opiskelijalle tulee olla mahdollista valita korkeakoulujen yhteiseltä alustalta joustavasti hänen
552 opintosuunnitelmaansa sopivia opintojaksoja. Sivuainekokonaisuuksia tulee voida vapaasti

553 valita oman ja muiden yliopistojen tarjonnasta, alakohtaiset erityispiirteet huomioiden. Alan
554 vaihtamisen pitäisi olla sujuvaa ja tapahtua korkeakoulujen sisäisillä siirtymillä niin, etteivät
555 siirto-opiskelijat vie uusien opiskelijoiden koulutuspaikkoja. Korkeakouluissa onkin
556 vakiinnutettava käytännöt siirto-opiskelijoiden hyväksymiseen eri tutkinto-ohjelmiin. Siirto-
557 opiskelijoita tulee kohdella tasapuolisesti ja heidän opinto-ohjauksestaan pitää huolta.

558
559 Koulutusmäärät on määriteltävä valtakunnallisesti yhteistyössä korkeakoulujen ja valtion
560 välillä yhteiskunnan tarpeet huomioiden, samalla huolehtien opetuksen korkeatasoisuudesta.
561 Tutkinnoilla tulee olla selkeät osaamistavoitteet, jotka näkyvät sekä tutkinto- että
562 opintojaksotasolla. Osaamistavoitteita määriteltäessä tulee kuulla työelämän ja muiden
563 relevanttien sidosryhmien edustajia. Koulutusta on tarjottava riittävän laajasti suomeksi,
564 ruotsiksi ja englanniksi.

565
566 Koulutuksen tulee olla maksutonta kaikille. EU-Eta-alueen ulkopuolisten opiskelijoiden
567 lukuvuosimaksujen vaikutuksista yliopistojen kansainvälisyydelle, taloudelle ja
568 yhdenvertaisuuden toteutumiseen tulee seurata aktiivisesti. Opiskelijat ovat keskenään
569 yhdenvertaisessa asemassa opetuksen ja palveluiden suhteen siitä huolimatta, että osa
570 maksaa lukuvuosimaksuja: ohituskaistoja esimerkiksi kiintiöpaikkoina kursseille tai opiskelija-
571 asumiseen ei synny.

572
573 Apurahajärjestelmän tulee ottaa huomioon hakijan sosioekonominen tausta, sen on oltava
574 kattava, ennustettava ja läpinäkyvä, eikä sen rahoittamiseen saa käyttää
575 kehitysyhteistyövaroja eikä yliopistojen perusrahoitusta. Apurahojen myöntöperusteet sekä
576 lukuvuosimaksujen suuruus ovat hakijoiden tiedossa jo hakuvaiheessa eivätkä perusteet tai
577 maksujen suuruus muutu opintojen aikana.

578
579 Maksullisten erikoistumis- ja täydennyskoulutuksen yleistyessä varmistetaan, että maksuton
580 tutkinto on edelleen riittävä työelämässä eikä yksilön tarvitse ostaa osaamista työllistyäkseen.
581 Koulutusvienti ei vie resursseja maksuttomalta tutkintokoulutukselta vaan tuo niitä lisää.
582 Koulutusvientiä tehdään vastuullisesti ja eettisesti, ja sen toteuttamiseen laaditaan
583 valtakunnalliset periaatteet.

584

585 Vaikuttamistavoitteita:

- 586
- 587 • Tutkintomäärien määrittelyssä tulee ottaa huomioon perusteltu tarve ja kiinnittää huomiota
588 riittävään ja oikeasuhtaiseen resursointiin alakohtaisesti. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen
589 vision toteutumisen seurannalle on selkeät mittarit ja sitä varten perustetaan seurantaryhmä.
 - 590 • Suomen tulee saavuttaa Bolognan prosessin tavoitteet. Tutkinnot ja opintokokonaisuudet tulee
591 tunnustaa ympäri Euroopan, koulutustasoa laskematta.
 - 592 • Yliopisto-opiskelijoiden on voitava vapaasti valita sivuaine haluamastaan korkeakoulusta. Tämä
593 voidaan toteuttaa laajentamalla esimerkiksi JOO-opintojärjestelmää.
 - 594 • Yliopistojen välistä yhteistyötä tiivistetään kehittämällä kansallisia alakohtaisia
opintokokonaisuuksia.

- 595
- 596
- 597
- 598
- 599
- 600
- 601
- 602
- 603
- 604
- 605
- 606
- 607
- 608
- 609
- Suomeen on rakennettava, kansallinen tutkinto-opiskelijoiden ja muiden jatkuvien oppijoiden alusta. Korkeakoulujen yhteinen alusta mahdollistaa myös ajasta ja paikasta riippumattoman opiskelun ja kannustaa korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön. Alustamaisuus toteutetaan korkeakoulujen yhteistyönä avoimien rajapintojen ja datan jakamisen avulla.
 - Kandidaatintutkinnon tulee tarjota laajat valmiudet siirtyä toiselle alalle maisteritutkintoa suorittamaan. Alojen erityispiirteet on kuitenkin huomioitava.
 - Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden tulee voida jatkaa opintojaan Suomessa. Turvapaikanhakijoiden mahdollisuuksia hakeutua korkeakoulutukseen tulee tukea esimerkiksi hakemiseen valmistavia siltaopintoja ja -kurseja tarjoamalla.
 - Käyttöön otettavien lukukausimaksujen vaikutuksia tulee arvioida kriittisesti vähintään kahden vuoden välein. Lukukausimaksuista luovutaan ensi kädessä.
 - Kansainvälisille opiskelijoille myönnetään oleskelulupa koko opiskeluajaksi. Opinto-ohjelmat on suunniteltu niin, että niissä on mahdollista suorittaa oleskeluluvan uusimiseen tarvittava määrä opintopisteitä lukuvuodessa ja viranomaisten ja oppilaitosten yhteistyön on toimittava mutkattomasti ympäri Suomea.

610 Ylioppilas

611 Opiskelijan järkevä toimeentulo

612 Suomessa opiskelijoihin panostaminen pitää nähdä yhteiskunnan investointina
613 tulevaisuuteen. Yhteiskunnan tuki tarjoaa jokaiselle yhdenvertaisen mahdollisuuden opiskella
614 sosioekonomisesta taustasta ja asuinpaikasta riippumatta. Suomen tulee siirtyä perustuloon.
615 Ennen perustulojärjestelmään siirtymistä on varmistettava, että päätoimisen opiskelun
616 aikainen toimeentulo on turvattu riittävällä opintotuella, joka sisältää välttämättömän
617 toimeentulon kannalta riittävän opintorahaosuuden, kohdentuu tasaisesti opiskeluaikalle ja
618 kohtelee eri oppialoilla opiskelevia yhdenvertaisesti.

619

620 Opintotuki on opiskelijan sosiaaliturvaa ja sen hallinnointi kuuluu sosiaali- ja
621 terveystieteiden vastuulle. Opintotukijärjestelmän on oltava selkeä, johdonmukainen ja
622 ennakoitavissa. Järjestelmän tulee mahdollistaa kohtuullinen työssäkäynti siten parantaen
623 opiskelijoiden toimeentuloa ja valmistumisen jälkeistä työllistymistä. Opintotukijärjestelmä
624 tukee osaltaan myös kansainvälistä liikkuvuutta. Opintotuen elementtien on seurattava yleistä
625 kustannustason nousua, ja opintotuen kehittämisen painopisteen on oltava täysipäiväisen
626 opiskelun mahdollistamisessa.

627

628 Opintotuki on tärkeää sovittaa yhteen muiden etuuksien kanssa niin, että se huomioi
629 joustavasti erilaiset elämäntilanteet toimeentulon vaarantumatta tai heikkenemättä.
630 Perheellisten opiskelijoiden opintorahassa on oltava huoltajakorotus. Sairauslomalla olevan
631 opiskelijan on voitava opiskella osa-aikaisesti siten, että toimeentulo on turvattu.
632 Korkeakouluopintoihin tarkoitettua opintotukea tulee myöntää Suomessa opiskeltaessa vain
633 yliopistolain 1 §:ssä mainituissa yliopistoissa ja toimiluvan saaneissa ammattikorkeakouluissa
634 suoritettaviin korkeakouluopintoihin sekä opintolainan valtioneuvoston
635 Maanpuolustuskorkeakoulussa suoritettaviin opintoihin.

636

637 Opiskelijoiden asumisen tuessa on tärkeintä, että tuen taso vastaa reaalisia
638 asumiskustannuksia. Opiskelijoiden asumista pitää tukea ympärivuotisella, yksilökohtaisella
639 asumisen tukijärjestelmällä, joka sopii ongelmitta yhteen opiskelijoiden muiden
640 sosiaalietuuksien kanssa. Asumisen tukimuodon tulee sallia kohtuulliset tulot ja reagoida
641 joustavasti vaihteleviin tuloihin. Asumisen tuen taso ei tule olla riippuvainen asunnon koosta
642 tai asumismuodosta ja sen tulee vastata opiskelijoiden monimuotoisiin asumisen tarpeisiin.

643

644 Opintolainan rooli on olla opiskelijoiden keskuudessa tunnettu vapaavalintainen toimeentulon
645 täydentämisen muoto. Opintolainajärjestelmän kehittämisen painopisteen tulee olla
646 riskisuojiin parantamisessa niin, että ne ovat riittävät antamaan todellisen suojan lainan
647 ottamiselle. Opiskelijoiden on saatava riittävän laajasti ja monipuolisesti tietoa
648 opintolainajärjestelmästä. Opintolainaa, nostettua tai nostamatonta, ei saa lukea tuloksi
649 minkään sosiaalietuuden tarvetta arvioitaessa.

650

651 Vaikuttamistavoitteita:

- 652 • Opintotuki on siirrettävä opetus- ja kulttuuriministeriöstä sosiaali- ja terveysministeriön
- 653 hallinnon alaisuuteen.
- 654 • Opintotuen taso on sidottava indeksiin.
- 655 • Opintorahan huoltajakorotuksen tasoa tulee korottaa riittävälle tasolle.
- 656 • Yleinen asumistuki tulee muuttaa yksilökohtaiseksi.
- 657 • Opintolainaa, nostettua tai nostamatonta, ei saa lukea tuloksi minkään sosiaalietuuden tarvetta
- 658 arvioitaessa.
- 659 • Opintolainahyvityksen ehdoissa tulee opintoaikana huomioida ainoastaan siihen tutkintoon
- 660 käytetty opintoaika, jonka aikana on nostettu opintotukea.
- 661 • Opintolainan korkotasolla on oltava katto.
- 662 • Opiskelijat ovat mukana sosiaaliturvan uudistamistyössä ja mahdollisissa kokeiluissa.
- 663 • Vaatimus opiskella vähintään 20 opintopistettä lukuvuodessa opintorahan saamiseksi
- 664 poistetaan.

665 Opiskelijaruokailu ja ateriatuki

666 Opiskelijaruokailun on oltava mahdollista kaikille opiskelijoille. Opiskelijaruokailun on tärkeää olla
667 laadukasta, terveellistä, edullista ja monipuolista sekä kestäväällä tavalla tuotettua, huomioiden
668 myös erityisruokavaliot. Opiskelijaruokailu tukee tärkeällä tavalla myös kansanterveyttä ja
669 kestäväää kehitystä, ja sen tulee kannustaa kasvisruokailuun ja ohjata vähentämään
670 lihansyöntiä sekä ruokahävikkiä.

671

672 Opiskelijaruokailua tuetaan ateriatukijärjestelmällä. Yliopistojen on tiedostettava vastuunsa
673 opiskelijoiden ja henkilökunnan ruokailun järjestämisestä sekä kannettava vastuu omalta
674 osaltaan kustantamalla myös jatkossa opiskelijaravintoloiden investointi- ja laitekustannuksia
675 sekä tilavuokria. Muissa kuin korkeakoulun tiloissa toimiville opiskelijaravintoloille voidaan
676 jatkossakin maksaa ylimääräistä aterialaajasta avustusta, millä korvataan tilojen ja kiinteiden
677 laitteiden kustannuksia. Aterian enimmäishintaa on voitava nostaa ainoastaan, jos myös
678 ateriatuen tasoa nostetaan.

679

680 Vaikuttamistavoitteita:

- 681 • Aterian enimmäishinnan nosto on sidottava samanaikaiseen ateriatuen nostoon.
- 682 Ateriatuen tasoa on korotettava.
- 683 • Opiskelijaruokaloiden on tarjottava laadukasta ja ravintopitoista kasvis- ja vegaanista
- 684 ruokaa.
- 685 • Opiskelijat tietävät ruoan alkuperän ja ruoan ravintoarvotiedot sekä hiilijalanjälki ovat
- 686 helposti saatavissa. Opiskelijaravintolat painottavat raaka-aineiden hankinnassa
- 687 ekologisuutta.
- 688 • Ateriatuen rajoitus yhteen ateriaan päivässä opiskelijaa kohti on poistettava.

689 Laadukasta ja kohtuuhintaista opiskelija-asumista

690 Opiskelijoilla on oltava oikeus kohtuuhintaiseen asumiseen. Kohtuuhintaisten asuntojen
691 rakentaminen kaikille edellyttää riittävästi yhteiskunnan tuotantotukia.

692
693 Opiskelija-asuntojen riittävä tarjonta vähentää kasvukeskusten asuntopulaa sekä helpottaa
694 muiden vähävaraisten asuntotilannetta. Valtion tulee myöntää riittävästi tukea uusien
695 opiskelija-asuntojen rakentamiseen sekä peruskorjaamiseen, jotta asuminen on edullista ja
696 laadukasta. Kuntien tulee varmistaa riittävä tonttitarjonta tuetulle opiskelija-
697 asuntotuotannolle luovuttamalla tontteja opiskelija-asuntojen rakennuttajayhteisöille ja
698 kaavoittamalla maata opiskelija-asuntorakentamiseen. Valtion tulee edistää tonttitarjontaa
699 luovuttamalla omia suojelurajoitteista vapaita maitaan edullisesti opiskelija-asuntoyhteisöille.
700 Käyttötarkoituksen muutosten säätelyä lievitetään, jotta tyhjillään oleviin tiloihin voidaan
701 sijoittaa pysyvää tai väliaikaista opiskelija-asumista.

702
703 Opiskelija-asuntoja rakennettaessa on kiinnitettävä huomiota laatuun, saavutettavuuteen,
704 esteettömyyteen, ympäristöystävällisyyteen, viihtyvyyteen sekä yhteisöllisyyden tukemiseen.
705 Rakentamisessa ja ylläpidossa on kiinnitettävä erityistä huomiota niiden terveellisyyteen
706 esimerkiksi sisäilman laadun osalta. Opiskelija-asunnoista on oltava hyvät julkisen ja kevyen
707 liikenteen yhteydet opiskelupaikkakunnan keskusta ja kampuksille. Korkeakoulut,
708 opiskelija-asuntoyhteisöt ja kaupungit vastaavat yhdessä kansainvälisten opiskelijoiden
709 asuttamisesta. Korkeakoulujen on kannettava vastuunsa kansainvälisten opiskelijoiden
710 asumisen kustannuksista. Korkeakoulujen tulee kantaa vastuu myös väliaikaisesta
711 tilapäismajoituksesta. Kansainvälisten opiskelijoiden ja työntekijöiden integroitumista
712 yhteisöön tulee edistää lisäämällä asumista suomalaisten kanssa samoissa taloissa ja samoilla
713 asuinalueilla.

714
715 Opiskelija-asuntojen vuokratason tulee pysyä markkinahintoja alhaisempana paitsi valtion
716 tuotantotukien, myös joustavampien kaavoitus- ja autopaikkainormien sekä asunnon
717 minimikokosäätelyn poistamisen ansiosta. Vuokra- ja omistusasumista tulee kohdella tasa-
718 arvoisesti verotuksessa, jotta ne ovat yhtä houkuttelevia vaihtoehtoja ja ihmiset voivat valita
719 asumismuotonsa omien mieltymystensä mukaan.

720

721 Vaikuttamistavoitteita:

- 722 • Ympäristöministeriön tulee ennakoida uusien opiskelija-asuntojen tuotantotarvetta
- 723 teettämällä opiskelija-asumisselvitys säännöllisesti.
- 724 • Uusien opiskelija-asuntojen tuotantotavoitteen saavuttamiseksi tulee aloittaa ohjelma
- 725 nuoriso- ja opiskelija-asumisen kehittämiseksi.
- 726 • Valtion tulee varmistaa riittävä tonttitarjonta asettamalla kasvukeskusten MAL-
- 727 sopimukseen erillinen kiintiö pitkällä korkotukilainalla tuettujen opiskelija-asuntojen
- 728 vuosituotannolle.
- 729 • Opiskelija-asuntojen osalta 40-vuotisen korkotukilainan omavastuukorko tulee alentaa
- 730 1 %:n tasolle.
- 731 • Opiskelija -asuminen tulee pitää erityisryhmien investointiavustusten piirissä ja
- 732 investointiavustusprosentti korottaa 20 %:iin.
- 733 • Opiskelija-asumisen uudistuotannon tuotantotuet tulee ensisijaisesti kohdistaa
- 734 alueille, joilla opiskelijoiden asuntotilanne on kaikkein heikoin.
- 735 • Opiskelija-asuntokohteilla tulee olla oikeus samoihin suhdanneluonteisiin avustuksiin
- 736 kuin muillakin asuntokohteilla.
- 737 • Opiskelija-asuminen tulisi huomioida jo kaavassa ja kaavoittaa yksinkertaiseksi sekä
- 738 vapauttaa julkisivumateriaalien ja kadunvarsiliiketilojen vaatimuksista.
- 739 • Opiskelija-asuminen on vapautettava autopaikkanormista.
- 740 • Väestönsuojien rakentamisvelvoitteista tulee luopua opiskelija-asumisessa.
- 741 • Luovia asuntoratkaisuja voidaan edistää poistamalla asuntojen minimikokosääntely
- 742 tuetuilta asunnoilta.
- 743 • Korkeakoulujen tulee vastata lukukausien epätasaisesta vaihto-opiskelijamäärästä
- 744 johtuvasta opiskelija-asuntojen tyhjäkäytöstä.
- 745 • Tilojen käyttötarkoitusta säätäviä normeja sekä yhteistyötä rakennusalan toimijoiden
- 746 välillä tulee kehittää siten, että tyhjiä tiloja voidaan joustavasti muuttaa esimerkiksi
- 747 yrityskäytöstä opiskelija-asumiseen.
- 748 • Lukukausimaksujen maksaminen ei saa vaikuttaa opiskelija-asuntojen asukasvalintaan,
- 749 vaan kaikkia opiskelijoita on kohdeltava yhdenvertaisesti.

750 Opiskeluterveydenhuolto ja YTHS

751 Terveydenhuoltojärjestelmä ja riittävästi resursoituiden terveyden- ja sairaanhoidon palvelut
752 tukevat hyvinvointia sekä ylläpitävät työ- ja opiskelukykyä. Terveydenhuoltojärjestelmä tasaa
753 väestöryhmien välisiä terveys- ja hyvinvointieroja sekä toimii tiiviissä yhteistyössä
754 sosiaalipalvelujen kanssa. Terveydenhuollon resurssit on suunnattava ongelmien
755 ennaltaehkäisyyn ja matalan kynnyksen palveluihin. Liikunnan merkitys terveyden edistäjänä
756 on huomioitava ja liikuntamahdollisuuksien oltava kaikkien saavutettavissa.
757 Terveydenhuollossa pitää hyödyntää digitalisaation sekä omahoidon tarjoamia
758 mahdollisuuksia.
759

760 Terveysthuoltojärjestelmän tulee pohjautua elämäntapaajatteluun. Palvelut on
761 suunniteltava ja toteutettava pääsääntöisesti ikäryhmittäin, jolloin kerrytetään vahvaa
762 osaamista ikäkaudelle tyypillisistä terveysongelmista. Elämäntapaajattelu edistää yksilöiden
763 sekä väestöryhmien kokonaisvaltaista palvelutarpeiden huomiointia. Keskeinen osa
764 elämäntapaajattelua ovat opiskeluterveydenhuollon palvelut.

765
766 Opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on opiskelijan ja opiskeluyhteisön terveyden ja
767 hyvinvoinnin kokonaisvaltainen edistäminen. Opiskeluterveydenhuollon on oltava enemmän
768 kuin pelkkä opiskelijan terveydenhoito – se on yhteisöterveyteen ja ennaltaehkäisyyn
769 panostava toiminnallinen ja lainsäädännöllinen kokonaisuus, jonka osana tarjotaan
770 opiskelijoille perustason terveyden- ja sairaanhoitopalvelut. Erityisen tärkeitä kokonaisuuksia
771 opiskeluterveydenhuollossa ovat toimivat mielenterveyden, seksuaali- ja
772 lisääntymisterveyden sekä suun terveyden palvelut. Terveysneuvonta ja -tarkastukset on
773 järjestettävä myös nuorille opiskeluterveydenhuollon ulkopuolella. Kaikkien perustutkinto-
774 opiskelijoiden tulee olla oikeutettuja opiskeluterveydenhuollon palveluihin. Korkeakoulujen
775 tulee järjestää kaikille jatko-opiskeleville henkilöille heidän terveystarpeitaan vastaava
776 työterveydenhuolto, joka on riittävästi resursoitu. Palveluketjut opiskeluterveydenhuollon,
777 sosiaalitoimen ja julkisen terveydenhuollon välillä ovat sujuvia ja selkeitä. Potilastietojen
778 siirtyminen eri toimijoiden välillä on vaivatonta.

779
780 Kaikkien korkeakoulujen perustutkinto-opiskelijoiden ja ylioppilaskuntaan kuuluvien
781 kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden opiskeluterveydenhuolto tulee järjestää Ylioppilaiden
782 terveydenhoitosäätiön (YTHS) kautta, jonka on oltava osa julkisrahoitteista
783 terveydenhuoltojärjestelmää. Opiskelijat osallistuvat sekä YTHS:n päätöksentekoon että
784 rahoitukseen lakisääteisen ja ylioppilas- tai opiskelijakunnan keräämän pakollisen ja
785 kohtuullisen terveydenhoitomaksun kautta. YTHS:n rahoituksen on oltava ennakoitavissa ja
786 perustuttava pitkäjänteisiin sopimuksiin. Opiskelijoille on tarjottava toimivat ja samantasoiset
787 terveystalvet riippumatta asuin- tai opiskelupaikasta.

788
789 YTHS:n ja muiden julkisrahoitteista terveydenhuoltoa toteuttavien tahojen tulee tarjota
790 palveluita sekä tiedottaa niistä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. YTHS:n henkilökuntaa tulee
791 kouluttaa säännöllisesti, ja heillä tulee olla osaamista myös yhdenvertaisuusasioissa. YTHS:n
792 tulee tarjota matalan kynnyksen palveluita esimerkiksi kampuksilla. YTHS:n tulee olla
793 digitalisaation edelläkävijä ja panostaa yhteisöterveyteen ja oppilaitosyhteistyöhön. YTHS
794 tarjoaa korkeakouluopiskelijoille laadukkaan palvelukokonaisuuden, joka sisältää
795 yleisterveyden, suun terveyden sekä mielenterveyden palvelut.

796 Vaikuttamistavoitteita:

- 797 • Kaikkien korkeakoulujen perustutkinto-opiskelijoiden ja ylioppilaskuntaan kuuluvien
798 kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden opiskeluterveydenhuolto tulee järjestää Ylioppilaiden
799 terveydenhoitosäätiön (YTHS) kautta.
- 800 • YTHS:n on oltava osa julkisrahoitteista terveydenhuoltojärjestelmää ja sen riittävä rahoitus tulee
801 turvata tulevaisuudessa.

- 802
- 803
- 804
- 805
- 806
- 807
- 808
- 809
- 810
- 811
- 812
- 813
- 814
- 815
- 816
- 817
- 818
- 819
- 820
- 821
- 822
- YTHS on edelläkävijä digitaalisissa terveystalvissa, omahoidossa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi sekä uusien matalan kynnyksen kampusvastaanottojen muodossa.
 - Opiskelijaterveydenhuollon mielenterveyspalveluihin pääsee nopeasti ja matalalla kynnyksellä. Tarjolla on kullekin yksilölle parhaiten soveltuvia, monipuolisia mielenterveyspalveluja, kuten yksilö- ja ryhmämuotoisia hoitoja sekä digitaalisia palveluita.
 - Alle 29-vuotiaille nuorille ja kaikille korkeakouluopiskelijoille tarjotaan mahdollisuutta maksuttomaan kuntoutuspsykoterapiaan.
 - Psykoterapeuttien riittävän määrän edistämiseksi psykoterapiakoulutus on muutettava julkisesti rahoitetuksi ja psykoterapeuttiopiskelijalle maksuttomaksi koulutukseksi.
 - Opiskeluterveydenhuollon ja julkisrahoitteisen terveydenhuollon tulee tarjota maksutonta ehkäisyä alle 29-vuotiaille ja kaikille YTHS:n palveluiden piirissä oleville opiskelijoille.
 - Korkeakoulut järjestävät kaikille jatko-opiskeleville henkilöille heidän terveystarpeitaan vastaavan työterveydenhuollon, joka on riittävästi resursoitu.
 - Toisen asteen opiskelijat on siirrettävä kouluterveydenhuollon lainsäädännölliselle ja toiminnalliselle vastuulle. Mielenterveyshäiriöiden hoito lisätään kouluterveydenhuollon lakisääteisiin tehtäviin.
 - Terveystalvonta ja terveystarkastukset on järjestettävä myös opiskeluterveydenhuollon ulkopuolelle jääville nuorille.
 - Korkeakoulupaikkakunnilla julkisrahoitteisen terveydenhuoltojärjestelmän piirissä toteutettavat sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut tulee saada suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.